

Informatikai fejlesztések könyvtári környezetben

Ahhoz, hogy a könyvtárak tartani tudják a lépést a folyamatosan változó használói igényekkel elengedhetetlen, hogy szolgáltatásaikat folyamatosan fejlesszék, amely életünk informatikai behálózottságának köszönhetően az esetek többségében informatikai fejlesztést is jelent. Ezekre sokszor költséges beruházásként tekintünk, azonban fellelhető számos olyan példa, amely csekély anyagi befektetéssel is növelte a felhasználók elégedettségét az adott könyvtárban. Cikkemben elsősorban olyan fejlesztéseket fogok bemutatni az elmúlt néhány évből, melyek célcsoportja a látogatói réteg, beszéljünk akár személyes akár online látogatásról és néhány előremutató fejlesztési lehetőséget is megemlítek, melyekkel a jövő könyvtárainak létező vagy virtuális falai között biztosan találkozhatunk majd.

Tárgyszavak: könyvtár; informatika; infokommunikáció; információs rendszer; online üzemmód

Nincs megállás

Az infokommunikációs technológiák rohamos fejlődése nehéz feladat elé állítja a könyvtárakat, melyek napjaink szemlélete szerint már inkább az adat- és információszolgáltatást helyezik a központba és kevésbé a dokumentumokat. De ahhoz, hogy ennek a szemléletnek megfeleljünk, tartani kell a lépést a kommunikációs eszközök fejlődésével és a modern felhasználókkal.

Eljutottunk abba a korba, amikor beiratkozott olvasóinkkal személyesen már sokszor nem is találkozunk, hanem különböző online megoldással szolgáltatjuk neki azokat az adatokat, tartalmakat, melyek miatt felkeresett bennünket otthon számítógép előtt ülve, vagy éppen utazás közben okostelefonja vagy tablete segítségével. Utóbbiakat kiemelném, mivel a fejlődés rohamos mértéke elsősorban a mobil eszközök területén érhető tetten. Mindössze 10 éve volt, hogy az „almás” cég piacra dobta azt a termékét, amely mindent felforgató mobiltelefonok megjelenésének és használatának tekintetében. Az iPhone által meghatározott új irány, mint például az előlap nagy részét kitöltő érintőképernyő, a szoftveráruházból pillanatok alatt telepíthető alkalmazások rövid idő alatt standard-é váltak és az elmúlt 5 évben már gyakorlatilag csak ilyen jellegű mobil eszközöket dobna piacra a gyártók. Hasonló úttörő szerepe volt az Apple-nek a tabletek terén, hiszen az első iPad 2010-es megjelenéséig a hordozható, mobiltelefonnál nagyobb méretű eszközök piacát a

netbookok uralták, amelyek mindössze 2-3 évnyi népszerűségük után gyakorlatilag eltűntek, helyüket átadva a táblagépeknek. Bár hasonló úttörő eszközök mostanában nem jelentek meg, az okostelefonok és tabletek fejlődése évről évre elképzelhetetlen mértéket ölt, és ma már ott tartunk, hogy a legmodernebb mobil eszközök esetében számítógépeket is megszégyenítő teljesítményt hordozunk magunkkal életterünk szinte minden egyes négyzetméterére.

De miért is hangsúlyozom ezt ennyire? Internet-használati statisztikák azt mutatják, hogy egyre többen előnyben részesítik online tevékenységekhez a hordozható készülékeket és egyre kevesebben használják a hagyományos asztali eszközöket. Egy friss, januári statisztika szerint, pedig jelentős az a réteg is – az Egyesült Királyságban minden hetedik felnőtt¹ – akik az online szolgáltatások igénybevételére már kizárólag mobil eszközt vesznek igénybe, hagyományos PC-t már nem is használnak. Ez kicsit ijesztőnek is tűnhet, mert sok könyvtárban még azzal küzdenek/küzdünk, hogy szolgáltatásainkat számítógépen is elérhetővé tegyük, miközben vannak, akik már ezeket nem is használják. Ilyenkor joggal gondolhatjuk, hogy kicsit leelőzött minket a kor és a technika, de szerencsére meglévő vagy újonnan fejlesztett online szolgáltatásoknál rendelkezésre állnak olyan fejlesztői eszközök, melyek a mobiltelefonos használhatóságot is lehetővé teszik és ezzel a „nagyon modern” felhasználók igényeit is ki tudjuk szolgálni.

Új felhasználói élmény

Elsőre lehet, különös könyvtári környezetben „felhasználói élményről” beszélni, hiszen ez korábban kevésbé volt fontos szempont. Az olvasók 1-2 könyvtárba voltak beiratkozva és a kiválasztásnál a fő szempont a földrajzi távolság vagy pedig a gyűjtemény összetétele volt. Viszont amikor távolról korlátlan számú könyvtár szolgáltatásaihoz is hozzáférhetünk, akkor már az is szerepet kap, hogy ezt mennyire felhasználóbarát módon tehetjük meg. És ez az igény visszagyűrűzik már a személyes felkeresésre is, a látogatók örülnek azoknak a kezdeményezéseknek, melyeknek a célja, hogy „élmény” legyen könyvtárba járni, és amelyek elősegítik azt a sztereotip képet lemosni a könyvtárakról, hogy azok nem többek poros, dohos dokumentumraktárnál. Elég csak a *Szegedi Tudományegyetem Klebelsberg Könyvtára* vagy a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára* gondolni, ahol egyértelműen bebizonyosodott, hogy a felhasználói élmény nagy súlyt kap abban, hogy a látogatók milyen intenzitással veszik igénybe személyesen is a szolgáltatásokat.

Könyvtárépületben megjelenő informatikai fejlesztések

A következőkben bemutatott megoldásokkal a könyvtárunkat személyesen felkeresők komfortérzetét növelhetjük:

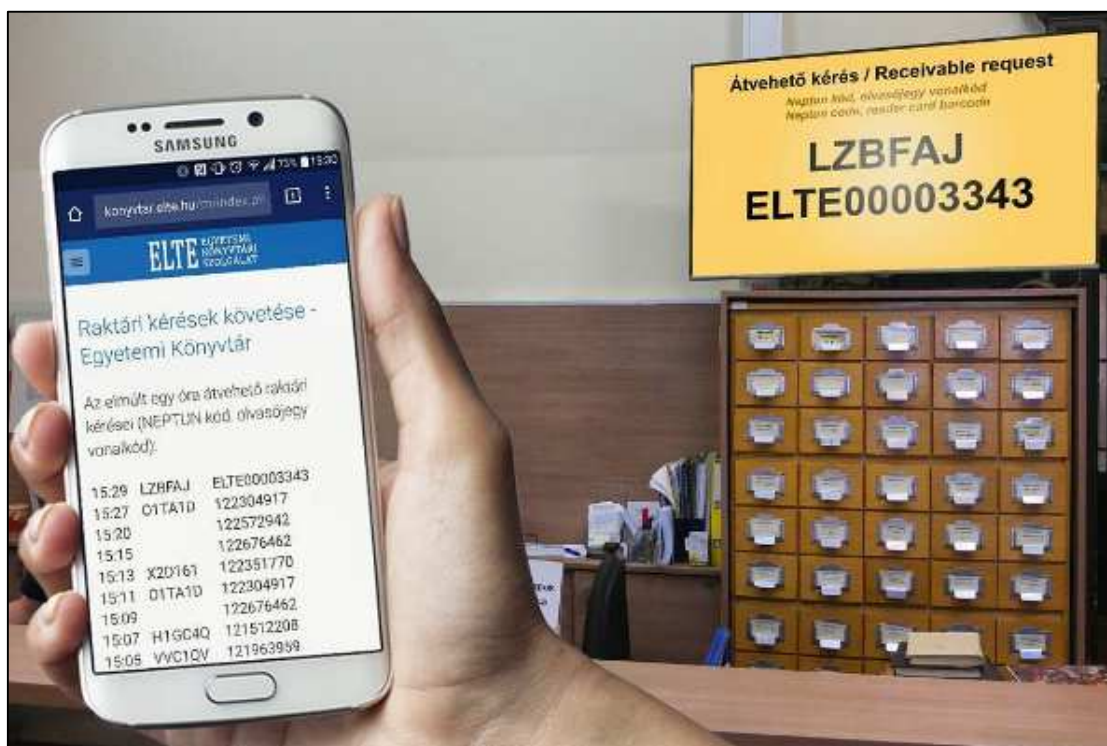
• **Tájékoztató képernyők**

A régebben inkább plázákban jelenlévő monitorok megjelentek a könyvtárakban is, de szerencsére nem (csak) azzal a céllal mint a bevásárlóközpontokban, hogy reklámokat jelenítsenek meg rajta, hanem olyan funkcióval, amely a könyvtárhasználatban közvetlenül segíti a látogatókat. Az egyik legáltalánosabb felhasználási mód, hogy a raktári kérések állapotát lehet ezen keresztül követni, illetve a könyvtár híreiről/szolgáltatásairól ad tájékoztatást. Már számos könyvtárban találkozhatunk ilyen monitorokkal, ahogy nálunk az *ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár*ban is 2017 januárja óta ennek segítségével informáljuk olvasóinkat az átvehető raktári kérésekről. Az ügyfélszolgálati szoftveres megoldását az *Informatikai és Fejlesztési Osztály* készítette el, így a normál bérköltségen felül a könyvtár számára kizárólag a nagyképernyős megjelenítő és a hozzá kapcsolt számítógép került fel kiadásként. A felhasználók részéről egyértelműen pozitív visszajelzéseket kapunk, hogy a megvalósított fejlesztés a raktári kikérésekről való tájékozódást határozottan segíti.

A „házi fejlesztésnek” köszönhetően olyan funkciókat is meg tudunk valósítani, amelyek egy vásárolt szoftver esetében csak pluszköltséggel vagy egyáltalán nem is jöhettek volna szóba. A honlapunkra felkerülő hírek automatikusan megjelennek a monitoron, így várakozás közben a látogatók informálódhatnak például adatbázis-tesztelési lehetőségekről vagy éppen rendkívüli nyitvatartásról. Sikerült kapcsolatot teremteni az integrált könyvtári rendszerünkkel is, így a hívásnál nemcsak a kérést indító személy olvasójegyszáma látszik, hanem az IKR-ben rögzített hallgatói azonosítója is (NEPTUN-kód), melyre könnyedén ráismernek az egyetemisták. Mobilon is elérhető, tehát ha valaki nem a monitor közelében akarja megvárni, amíg kérése átvehető lesz, okostelefonján is követheti a kérések állapotát (1. ábra). Ennek ellenére tervezzük a rendszer bővítését funkciók és megjelenítők számának tekintetében is. Jelenleg egy monitor üzemel, de terveink szerint az épület több pontján is lehet majd a jövőben találkozni vele. Fejlesztést ez már nem igényel, csak eszközöket, mert a rendszert úgy alkottuk meg, hogy bárhol beüzemelhető, ahol netkapcsolat van, amely akár vezeték nélküli is lehet.

• **Helyhez kötött naprakész, online tájékoztatás**

A mobil eszközöket épületen belül is jól ki tudjuk használni, főleg abban az esetben, ha nincs lehetőségünk arra, hogy minden szegletébe monitorokat helyezünk el. Ilyenkor használhatjuk a látogatók készülékeit megjelenítőként. Az *Országos Széchényi Könyvtár*ban 4 éve vezették be azt a QR-kódon alapuló megoldást, amely az épületben segíti tájékozódni a felhasználókat. 27 helyszínen került kihelyezésre kétdimenziós vonalkód, amely egy-egy URL-t foglal magába. Ezt megnyitva megjelennek az adott szolgáltatási térhez kapcsolódó információk, az épület azonos szintjén megtekinthető kiállításoknak a listája és a további közeli terek leírásait is el lehet olvasni. Mára a kihelyezett kódok száma csökkent kihasználatlanság miatt, amelynek részben az az oka, hogy a magyar társadalom a mai napig hadilábon áll a kétdimenziós vonalkódokkal, és míg más országokban akár buszmegállóknak menetrendjeihez is így férhetnek hozzá, addig nálunk kevésbé alkalmazzák, így sokan nem is tudják pontosan, mire jók ezek a „pixeles négyzetek”. Az OSZK-ban is használt megoldás legnagyobb előnye, hogy a kódokat csak egyszer kell ki nyomtatni, a „mögöttük” található információ mégis bármikor módosítható, naprakészen tartható.

1. ábra Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár ügyfélfhívó rendszere

- **iBeacon**

Ha az előzők alapján azt gondolnánk, hogy a QR-kódok még nagyon új dolognak számítanak és ezért sem ismerik sokan, akkor meglepő lehet az a kijelentés, hogy valamilyen szempontból már elavultnak is lehet tekinteni ezt a megoldást. Az iBeacon névre keresztelt eszközök (2. ábra) hasonló funkciót valósítanak meg, mint az előbb ismertetett, de ebben az esetben a felhasználóknak még vonalkód beolvasásával sem kell bajlódniuk, elég ha közel mennek egy ilyen néhány centiméteres eszközhöz és a vezeték nélküli Bluetooth technológia segítségével azonnal megjelenik a mobilkészülük képernyőjén a helyre vonatkozó információ. Elsősorban múzeumi felhasználásra ajánlják kiállításokhoz, köszönhetően annak, hogy nagyon pontosan működik, még azt is érzékelni tudja, hogy épp melyik kiállítási tárgy előtt állunk, tehát egyetlen térben számos ilyen eszköz is elhelyezhető.

- **Virtuális asszisztensek**

Kifejezetten jövőbe mutató kezdeményezés a virtuális asszisztensek jelenléte a könyvtárakban. A 2016-ban Helsinkiben megrendezett LIBER-konferencián egy előadás keretében bemutatták a *Stockholmi Egyetem* fejlesztés alatt álló meg-

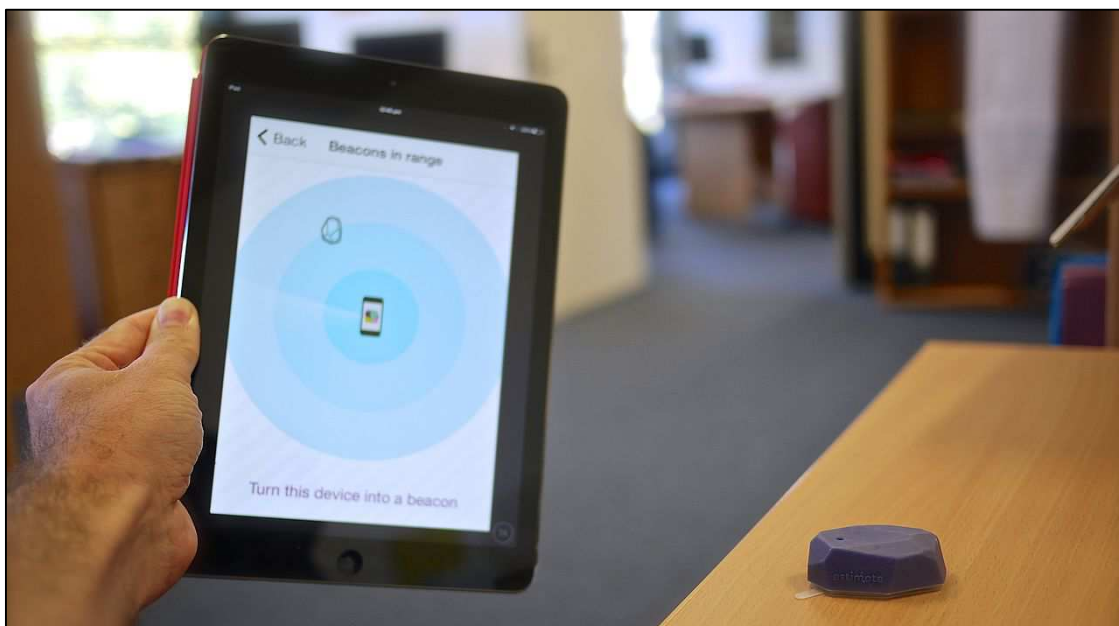
oldását. Az ember nagyságú monitorokon megjelenő könyvtárossal tudunk kommunikálni, aki gesztusokkal is támogatott beszéddel segíti a felhasználót könyvtári tevékenységében, így olyan érzésünk lehet, mintha egy valós személyel kommunikálnánk (3. ábra).

Kilépve a könyvtár épületéből

A virtualitásra nemcsak a könyvtár épületén belül lehet igény, hanem azon kívül is. Itt gondolhatunk arra, hogy a szolgáltatásainkat kiterjesztjük és távolról is elérhetővé tesszük, de akár arra is, hogy az épület tereit idézzük meg monitorokon vagy 3D szemüvegeken keresztül.

- **Virtuális séta könyvtárakban, kiállításokon**

Olyan megoldások már több éve jelen vannak, ahol egy-egy épületet a számítógép képernyőjén bejárhatunk és egerünk segítségével 360 fokban körbe tudunk nézni. Legtöbbünknek leginkább a Google Street View szolgáltatás juthat eszébe, ami elsősorban azzal a céllal indult, hogy városok utcáin tudjunk virtuálisan körbe nézni, de beltéri felvételeket is találunk, így például az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár épületében is

2. ábra iBeacon

3. ábra Részlet a képernyő tervezett működését bemutató szimulációs videóból²

körül tudunk nézni a segítségével. Virtuális sétával találkozhatunk közvetlenül könyvtári weboldalakon is, mint például az *ELTE Savaria Könyvtár és Levéltár* esetében³. De akár könyvtári kiállításokat is bejárhatunk ilyen módon, például az OSZK közreműködésével Pécsen bemutatott „Pálosaink”⁴ tárlatot. Korábban kifejezetten költséges volt ilyen megoldásokat alkalmazni, de mostanra megjelentek az első olyan mobilalkal-

mazások, melyek segítségével okostelefonnal is készíthetők 360 fokos felvételek. Így egy jó minőségű kamerával rendelkező okostelefon is elegendő ahhoz, hogy könyvtáraink tereit virtuálisan is bejárhatóvá tegyünk. Közzétételre akár közösségi oldalak felülete is alkalmas lehet. A Facebook 2016 júniusa óta már támogatja az ilyen képeket, automatikusan felismeri azokat.

- **Virtuális valóság**

A virtualitás élményét az teszi teljessé, ha úgynevezett VR (Virtual Reality) szemüveggel is rendelkezünk, ugyanis ezt felhelyezve a valós teret teljesen kizárva a virtuális térben találjuk magunkat (4. ábra). Sokan az ilyen eszközökre még luxuscikként tekintenek, pedig 2-3 ezer forintért már beszerezhetők azok a szemüvegek, melyekbe okostelefonunkat becsúsztatva azonnal élvezhetjük a virtuális valóságot.

A felhasználói élmény akkor a legvalóságosabb, ha nem állóképet, hanem mozgóképet nézünk VR szemüvegen keresztül, mert így igazán úgy érezhetjük, hogy egy valós környezetben vagyunk és például másokkal együtt állunk a könyvtárban vagy egy kiállításon. A 360 fokos mozgóképeket rögzíteni tudó kamerák ára folyamatosan csökken, már 100 ezer forint alatt is beszerezhetők, így lassan eléri azt az árszintet, hogy akár egy könyvtár is vásárolhasson ilyet. Az elkészült videókat például Youtube segítségével tudjuk közzétenni, amely asztali környezetben, mobilalkalmazásban és VR szemüvegben megjelenítve is tudja kezelni a 360 fokos panorámavideókat.

- **Mobilfelületek, mobilalkalmazások**

A virtualitás után a realitás talajára visszalépve sajnos tisztában vagyunk azzal, hogy nem sok könyvtárban van anyagi vagy humán erőforrás arra, hogy az eddig ismertetett megoldásokat

megvásárolják vagy saját fejlesztésként elkészítik. De van egy olyan terület, ahol már nem szabad várnia a könyvtáraknak, ez pedig az, hogy honlapjukat mobiltelefonról is használhatóvá tegyék. Egy honlapot ideális esetben 2-3 évente ideális megújítani, és ma már egy megújítás során nem lehet kérdéses az, hogy a mobil-eszközös optimalizáció is megtörténjen-e. A korábban hivatkozott statisztika is egyértelműen mutatja, hogy mennyire dinamikusan nő a mobil-eszközök szerepe az online tartalomfogyasztásban és ezt a könyvtáraknak sem szabad figyelmen kívül hagyni. Ha mobilon is használható honlapban gondolkodunk, akkor elsődlegesen 2 lehetőség merülhet fel.

1. Reszponzív honlap készítése: Ebben az esetben képernyőméret függvényében változik a honlap megjelenése, mobiltelefonon egy keskeny oszlopszerű elrendezésben láthatjuk a tartalmat. Érvként szól mellette, hogy nem igényel külön karbantartást, viszont ha nincs megfelelően optimalizálva és például kevésbé lényeges tartamok kerülnek az oszlopszerű elrendezés tetejére, akkor akár nehezebb is a honlap használatát mobil eszközön, ahelyett, hogy segítené.
2. Különálló mobil honlap: Ebben az esetben egy külön honlap készül, amelyet kifejezetten kis képernyőre optimalizálnak. Így használhatóság szempontjából egyértelműen előnyösebb a rezponzív honlapoknál, azonban külön karbantartást igényel.

4. ábra Egy kedvező árú, hipermarketekben is beszerezhető VR szemüveg

Ezekon felül léteznek különböző kevert megoldások, ahol a két változat előnyeit lehet ötvözni, azonban ennek elkészítése kifejezetten fejlesztésigényes, így kevés helyen találkozhatunk vele. Az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltár ezt a hibrid megoldást alkalmazza, mobil honlapunk a tartalmi elemeket közvetlenül a normál honlap adatbázisából tölti le, amit egy teljes mértékben mobilos felhasználásra szánt felületen jelenít meg. Ehhez a felülethez a nyílt forráskódú jQuery Mobile keretrendszert használtuk fel.

Telepíthető mobilalkalmazásokkal könyvtári szférában sajnos nem nagyon találkozunk. Ennek egyik legfőbb oka, hogy ha ilyesmiben gondolkodunk minimum 2 de inkább 3 operációs rendszerre kell külön elkészíteni, amely jelentősen megnöveli a költségeket. Emellett a mobilplatformos operációs rendszerek gyakori frissülése miatt további költséget jelenthet, hogy az alkalmazásokat könyvtártól független okból is olykor újra optimalizálni kell. Ezt szembe állítva a teljesen platformfüggetlen és időtállóbb mobilhonlapokkal meg is kapjuk a választ, miért olyan kevés a könyvtáros mobilalkalmazás.

Kereshetőség, hozzáférés

Discovery szolgáltatások

A felhasználói élményen és kényelmen túl fontos, hogy a folyamatosan bővülő online szolgáltatott tartalmainkat könnyen kereshetővé és egyszerűen hozzáférhetővé tegyük. A keresésben segítségünkre lehetnek az úgynevezett Discovery szolgáltatások, melyek célja, hogy egyetlen keresőfelületet biztosítson a könyvtár tartalmi számára, legyen szó akár az OPAC-ról, a digitális könyvtárról vagy az előfizetett adatbázisokról. Fizetős megoldások mellett (pl.: Ex Libris Primo) a könyvtárak rendelkezésére állnak nyílt forráskódú, szabadon felhasználó szoftverek is. Egyik legismertebb a VuFind (5. ábra).

Ezek a modern alkalmazások már alapértelmezetten tartalmazzák a reszponzív mobilfelületet is, így még akkor is érdemes velük kísérletet tenni, ha elsődlegesen csak az a célunk, hogy katalógusunk rendelkezzen mobilfelülettel. Az ELTE kísérleti verziójában a könyvtári katalógus tartalma mellett az ELTE Digitális Intézményi Tudástárban (EDIT) kereshetünk egyidejűleg.

Digitális könyvtárak

A digitális vagy digitalizált tartalmak közzététele ma már mondhatjuk, hogy nagy múltra tekint vissza, gondoljunk például a Magyar Elektronikus Könyvtárra. Számos különböző megoldással találkozhattunk az idők folyamán, de ezen a téren sem kell feltétlenül minden könyvtárnak valami új dolgot feltalálnia. Sőt, nem is ajánlott, hiszen napjainkban az is cél, hogy amit közzéteszünk, az aratható is legyen különböző aggregátorok számára, ehhez pedig mindenképp szabványokat követő megoldások alkalmazása szükséges. Ezen a területen is segítségünkre lehetnek nyílt forráskódú megoldások, mint például a dSpace (6. ábra). Több hazai egyetem társaságában az ELTE is erősíti a dSpace-t használók táborát.

Az *ELTE Digitális Intézményi Tudástár*, röviden EDIT 2013-ban indult el digitális könyvtári feladatokon túl intézményi repozitóriumi funkciót is ellátva. Három módon kerülhetnek bele dokumentumok:

- **SWORD** (Simple Web-service Offering Repository Deposit) protokoll segítségével: Ezzel a módszerrel a Magyar Tudományos Művek Tárába (MTMT) feltöltött publikációk kerülnek át úgy, hogy bár az MTMT nem tárol dokumentumot, mégis lehetőséget kínál dokumentumfeltöltésre, ami az intézményi repozitóriumban kerül eltárolásra.
- **Csoportos feltöltés:** Ehhez Dublin Core metaadatsémát használunk, jellemzően IKR-ből származó rekordok feltöltése történik meg ezzel a módszerrel.
- **Kézi feltöltés:** Különböző űrlapokon keresztül a feltöltési joggal rendelkező felhasználók közvetlenül tudnak feltölteni dokumentumokat az EDIT felületére.

Publikálás

Főleg felsőoktatási könyvtárakban egyre nagyobb az igény, hogy a könyvtár valamilyen online publikálási felületet biztosítson, ahol az intézmény dolgozói, kutatói online folyóirat formájában publikálhatják tevékenységük eredményeit. Az Open Journal System elnevezés sokak számára ismerős lehet, amely amellett, hogy szintén nyílt forráskódú és ingyenes szoftver, nemcsak közzétételre képes, hanem a teljes folyóirat-szerkesztési folyamat menedzselésére alkalmas a kézirat beküldésétől kezdve a tényleges publikálásig. Világszerte számos helyen alkalmazzák, hiszen már egy több,

ELTE EKSZ metakereső Bejelentkezés Nyelv ▾

Budapest Kulcsszó (EDIT, Aleph OPAC) ▾ Keresés Összetett Jelenlegi szűrők megtartása

Keresés: Budapest

Megjelenítés: 1 - 20 / 1,074 - kulcsszavak: 'Budapest', keresési idő: 0.18mp Rendezés Fontosság szerint csökkenő ▾

Idő	Cím	Szerző	Megjelenés	Tárgyszavak	Formátum	Művelet
1	Budapest, nőváros	Kőrösi Zoltán (1962-2016)	2004	"...Pozsony, Budapest..."	könyv	★ Mentés a listára
2	Légiveszély, Budapest!	Ismeretlen szerző	1989	"... Budapest ..."	könyv	★ Mentés a listára
3	Budapest to Bellevue	Hargitai, Peter (1947-)	1988		könyv	★ Mentés a listára

Keresés szűkítése

Szűrők törlése

Formátum: könyv ✕

Intézmény ▲

ELTE 1,074

Formátum ▲

könyv ✓

Szerző ▲

Herodek, Károly 20

Borbély, Sándor 19

5. ábra VuFind tesztfelület az ELTE-n

EDIT magyar ▾ Bejelentkezés

Kezdőoldal / Keresés

Keresés

Teljes EDIT Budapest OK

Szűrők megjelenítése ⚙️

5446 találatból megjelenítve: 1-10

← 1 2 3 4 ... 545 →

	<p>Cím: Jelentése Budapest főváros tanácsának melylyel az 1878. évi fővárosi költségelőirányzatot előterjeszti</p> <p>Szerző: Budapest Tanács</p> <p>Dátum: 1877</p> <p>Feltöltve: 2016-02-18</p>
	<p>Cím: A Budapest fő- és székváros területén felállítandó Országos Lelenczház szervezeti szabályzata</p> <p>Szerző: Országos Lelenczház (Budapest)</p> <p>Dátum: 1880</p> <p>Feltöltve: 2016-02-18</p>
	<p>Cím: Légiveszély, Budapest!</p> <p>Szerző: Ismeretlen szerző</p> <p>Dátum: 1989</p> <p>Feltöltve: 2016-07-21</p>

BÖNГÉSЗÉS

Teljes EDIT

- Kategóriák és gyűjtemények
- Megjelenés dátuma
- Szerző
- Cím
- Tárgyszó
- Feltöltés dátuma

FELHASZNÁLÓI ADATAIM

Bejelentkezés

Regisztráció

BÖNГÉSЗŐ

Szerző

- Nagy, László (127)
- Herodek, Károly (73)
- Molnár, Oszkár (57)
- Domokos, Péter (54)
- Borbély, Sándor (53)
- Szabolovszky, István (52)
- Sztankó, Béla (52)
- Kirschenheuter, Ferenc (49)

6. ábra A dSpace-en alapuló EDIT

mint 10 éves szoftverről van szó. A legtöbb helyen a 2-es főverzióval találkozhatunk, melyet tavaly ősszel közel 9 évnyi várakozás után váltott le a 3-as verzió. Ez minőségi ugrást jelent a szoftver életében, a korábbi nehezen átlátható felületet egy sokkal felhasználóbarátabb verzió váltotta fel, amely így már bátran ajánlható szélesebb körű felhasználásra is (7. ábra).

A rendszer a szabványokat követő interfészeknek köszönhetően teljes mértékben aratható különböző aggregátorok számára, ezzel is elősegítve a publi-

kációk láthatóságát. Támogatja a publikációk egyedi azonosítását lehetővé tévő DOI-t is, amit teljesen automatikusan elő is állít.

Az *MTA Könyvtár és Információs Központ* vállalta azt a szerepet, hogy „OJS Hungarian Users Group” néven összefogja a magyar OJS-t használókat és felületet biztosít⁵ tapasztalatcserére, együttműködésre. Emellett felületfordítással és magyar nyelvű kézikönyvvel is segíti azok munkáját, akik Open Journal System-mel dolgoznak.

The screenshot shows the website for 'Lejana', a critical review journal of short fiction. The page features a red header with the journal's logo and navigation menu. The main content area displays the article title, author (Mónica Poza Diéguez), and a DOI link. There is a 'PDF' download button and a 'Language' selector set to 'Español (España)'. The abstract text is visible, along with a 'How to Cite' section providing citation details for the article.

7. ábra Az ELTE 3.0-ás OJS rendszere

Összegzés

Mivel a könyvtárak egyre szerteágazóbb tevékenységeket folytatnak, a fejlesztési lehetőségek tárháza is folyamatosan gyarapszik. Egy átlagos hazai könyvtár ezzel nem, vagy csak nagyon nehezen tud lépést tartani, pedig akár egy hirtelen jött ötlet is kivívhatja/kivívhatná sokak tetszését, elégedettségét. Elsődleges cél általában a felhasználók minél modernebb, fejlettebb kiszolgálása és nagyjából erre áldozzák fel a könyvtárak a teljes fejlesztési kapacitásukat. Ezzel nincs is különösebb gond, hiszen ha sokan kihasználják egy-egy fejlesztés eredményeit, akkor nemcsak a felhasználó lesz elégedett, hanem a könyvtár is örömmel nyugtazza, hogy a befektetett energia elérte a célját. Ilyen fejlesztésekről esett szó a

cikkben, de az optimális az lenne, ha legalább ennyi energiát tudnánk olyan fejlesztésekbe is fektetni, amelyek közvetlenül munkatársaink munkáját egyszerűsítenek, segítenék.

Irodalom

- ¹ <https://www.textmarketer.co.uk/blog/2017/01/mobile-marketing/7-amazing-marketing-stats-for-2017/>
- ² DAHLBÄCK, Eva – WINCENT, Martin: Service Design as Method – Library Services Developed from Users' Needs. Helsinki, Liber2016 konferencia, 2016. június 30. <https://liber2016.org/wp-content/uploads/2015/10/6-3-Dahlback-Wincen-Service-Design-as-Method.pdf>
- ³ Virtuális Séta. ELTE Savaria Egyetemi Könyvtár és Levéltár

TMT 64. évf. 2017. 6. sz.

<http://www.sek.nyme.hu/konyvtar/virtualseta/virtualis-seta.html>

⁴ Pálosaink, a fehér barátok. A pálos kiállítás 3D-ben. <http://paloskiallitas.oszk.hu/>

⁵ <http://openaccess.mtak.hu/index.php/ojs>

Beérkezett: 2017. V. 15-én.

Garamvölgyi László

az ELTE Egyetemi Könyvtár és
Levéltár Informatikai és Fejlesztési
Osztályának osztályvezető-
helyettese.

E-mail:

garamvolgyi.laszlo@lib.elte.hu